

DATUM
11 januari 2022

BEHANDELD DOOR
J. Meijerink

DIRECT NUMMER
06-15 03 71 21

Bestuurlijk Overleg Oosterwold
T.a.v. de voorzitter wethouder M. Veeningen
p/a gemeente Almere
Postbus 200
1300 AE ALMERE

ONDERWERP

Standpunt waterschap
over centraal zuiveren
afvalwater Oosterwold

ONS ZAAKNUMMER

BOVS-01692 OAR

REGISTRATIENUMMER

STBV-77204469-5

BIJLAGEN

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

VERZONDEN

Geachte mevrouw Veeningen,

Met deze brief vraagt het waterschap aandacht voor het standpunt van Waterschap Zuiderzeeland over het zuiveren van afvalwater van Oosterwold en voor het onderwerp 'water als ordenend principe in de ruimtelijk planvorming'. In de stukken van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold over Oosterwold fase 2, komt het standpunt van het waterschap over het zuiveren van afvalwater onvoldoende tot uiting. Dit leidt bij het college van Dijkgraaf en Heemraden tot een toenemend gevoel van ongemak dat we verderop in deze brief nader zullen toelichten.

Standpunt Waterschap Zuiderzeeland over het zuiveren van afvalwater van Oosterwold

Op 28 september 2021 sprak de Algemene Vergadering van Waterschap Zuiderzeeland besluitvormend over de kaders voor het zuiveren van het huishoudelijk afvalwater van Oosterwold. De Algemene Vergadering heeft daarbij, via een door een zeer ruime meerderheid gesteund amendement, de volgende kaders vastgesteld voor deelname van het waterschap aan een decentrale zuiveringspilot in deelgebied 1b van Oosterwold.

Amendement

1. Besluiten dat de eindsituatie is dat het afvalwater centraal op de AWZI Almere gezuiverd wordt. En dat dit tussen drie en uiterlijk zeven jaar wordt gerealiseerd.
2. Kennis te nemen van de ontwikkelingen op het dossier afvalwaterbehandeling Oosterwold.
3. In te stemmen met de voorgestelde algemene kaders voor deelname aan een pilot zuiveren van afvalwater.
4. In te stemmen met afweging en uitwerking van de voorgestelde kaders voor deelname aan een pilot afvalwaterbehandeling specifiek voor deelgebied 1b van Oosterwold, met bijzondere aandacht voor innovatie, passend binnen de visie op zuiveren. De pilot wordt in ieder geval na drie jaar geëvalueerd.
5. Kennis te nemen van het vervolgproces.

De onder punt 4 genoemde specifieke kaders houden het volgende in:

Doelmatig

- Het afvalwater van Oosterwold wordt centraal gezuiverd in combinatie met een tijdelijke, decentrale pilot van zo beperkt mogelijke omvang in Oosterwold.

- Het waterschap is bereid om onder voorwaarden samen met de gemeente Almere een financiële bijdrage te leveren.

Voldoen aan waterkwaliteit

- Het waterschap maakt bij voorkeur gebruik van technieken die zich al op kleine schaal bewezen hebben.
- De decentrale pilot in Oosterwold is gelegen in een woonwijk aan een watersysteem met beperkte omvang. Vanwege de ligging in het gebied, is een betere effluentkwaliteit dan een AWZI noodzakelijk.* De effluentkwaliteit van een pilotzuivering voldoet aan de Kaderrichtlijn Water.

Duurzaam

- Een tijdelijke en beperkte decentrale pilot in Oosterwold heeft voor het waterschap alleen meerwaarde als de pilot als testlocatie kan dienen voor ontwikkelen van kennis voor het verduurzamen van de afvalwaterzuivering van Almere en de overige zuiveringen. Het waterschap neemt alleen deel aan een pilot als aan deze voorwaarde wordt voldaan.

In control

- Het waterschap neemt het beheer en onderhoud op zich, mits dit past binnen het beschikbare bedrag van de EFRO-aanvraag.
- De pilot heeft een duur van 3 jaar met mogelijk een verlenging van 4 jaar na een go/no-go-besluit gebaseerd op de stand van zaken over drie jaar.
- De marktconsultatie geeft inzicht in de te testen zuiveringstechnieken die een bijdrage leveren aan Almere Fit for the Future en in de daadwerkelijke kosten. Op basis van de marktconsultatie wordt een definitief besluit genomen. Dit besluit is een go/no-go in de besluitvormingsprocedure.

** Een afvalwaterzuiveringsinstallatie loost in de regel op groot ontvangend oppervlaktewater zoals b.v. een (dwars)vaart. Voor afvalwaterzuiveringsinstallaties die lozen op groot ontvangend oppervlaktewater kan worden volstaan met een lagere effluentkwaliteit dan voor installaties die lozen in de haarvaten van het watersysteem. Het effect van het effluent op de waterkwaliteit en ecologie is kleiner bij lozing in groot ontvangend oppervlaktewater.*

De Algemene Vergadering heeft met de vaststelling van de kaders aangegeven dat de afvalwaterketen voor het waterschap geen onderdeel (meer) uitmaakt van de organische ontwikkeling van Oosterwold. Dit lichten we onderstaand graag nader toe.

In de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold staat dat kavels in Oosterwold vergaand zelfvoorzienend zullen zijn en dat initiatiefnemers in kwalitatieve en kwantitatieve zin het omliggende watersysteem niet extra zullen belasten en dat afvalwater zoveel mogelijk zal worden behandeld en zal worden hergebruikt binnen Oosterwold. Aan dit onderdeel van de structuurvisie is door initiatiefnemers in deelgebied 1a invulling gegeven, door te kiezen voor individuele of collectieve zuivering van afvalwater. Gezien de ervaringen in deelgebied 1a, maar ook op basis van ervaringen elders in het land met lokale of kleinschalige decentrale zuiveringen, is het waterschap van mening dat

de organische ontwikkeling van het afvalwatersysteem niet passend is. Dat wil zeggen dat kleinschalige zuiveringen niet toepasbaar/haalbaar zijn voor het zuiveren van afvalwater door inwoners in Oosterwold en daarmee het zuiveren, net als de inzameling van huishoudelijk afval, een taak is van de overheid, met als resultaat een 'op de schaal van geheel Almere afvalwatervrije stad'. Dergelijke zuiveringssystemen zijn, in de Nederlandse context, in een dichtbebouwd stedelijk gebied niet bruikbaar als eindoplossing. Dit neemt niet weg dat het waterschap ook voorstander is van duurzame verwerking van afvalwater en het terugwinnen van grondstoffen. Dit is echter alleen doelmatig op grootschalige afvalwaterzuiveringsinstallaties (AWZI's). Om dit ook daadwerkelijk te realiseren op de AWZI's, heeft de Algemene Vergadering op 6 juli 2021 de afvalwaterstrategie vastgesteld en een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de AWZI's Almere en Zeewolde. Het terugwinnen van cellulose en fosfaat, de productie van biogas (of groengas) op grote schaal en het verwijderen van microverontreinigingen, komt hiermee omstreeks 2025 in beeld. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een circulaire stad op een veel grotere schaal dan Oosterwold.

Fase 1 van Oosterwold zal over enkele jaren geheel zijn ontwikkeld en inmiddels wordt de ontwikkeling van fase 2 van Oosterwold voorbereid. Naar de mening van het college van Dijkgraaf en Heemraden van het waterschap komt het standpunt van het waterschap over het centraal zuiveren van het afvalwater van Oosterwold onvoldoende tot uiting in de notities van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold over de ontwikkeling van fase 2. Hierin lijkt nog steeds de mogelijkheid open te worden gehouden om het huishoudelijk afvalwater op andere wijze dan centraal, te zuiveren. Dit is voor het waterschap geen optie. Dit is eerder toegelicht in een bestuurlijke overleg met de gemeente Almere op 2 juli 2021 alsmede in het Bestuurlijk Overleg Oosterwold op 8 juli 2021. Vervolgens heeft heemraad Poppe in het bestuurlijk overleg van jl. 17 december 2021 erop aangedrongen het waterschapsstandpunt op te nemen in de besluittekst over de ontwikkeling van fase 2 van Oosterwold. Dit is helaas niet overgenomen. Daarom dringt het college er nadrukkelijk bij u op aan om het standpunt van het waterschap ten aanzien van het centraal zuiveren van afvalwater te betrekken bij ontwikkeling van fase 2 en deze kaderstellend te laten zijn in de notities van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold.

Water als ordenend principe in de ruimtelijke planvorming

In het onlangs verschenen coalitieakkoord van het nieuw te vormen kabinet Rutte IV, is in de paragraaf over klimaatadaptatie aangegeven dat bodem en water sturende principes worden bij de ruimtelijke planvorming. Het college is van mening dat het noodzakelijk is om dit ook als uitgangspunt voor fase 2 op te nemen in de notities van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold. Ook voor Oosterwold is klimaatadaptatie een belangrijk onderwerp. Een belangrijk deel van fase 2 van Oosterwold is immers onderhevig aan bodemdaling met op termijn verminderde drooglegging tot gevolg en is mede daardoor gevoelig voor extreme neerslag. Dit vraagt om goede keuzes ten aanzien van ruimte voor water en woningbouw.

Het college zal de standpunten ten aanzien van de afvalwaterketen en ten aanzien van het onderwerp 'water als ordenend principe', meenemen in de totstandkoming van de Samenwerkingsovereenkomst Water. Graag ontvangt het waterschap in het volgende Bestuurlijk Overleg Oosterwold een reactie op deze brief. Tevens verzoeken we u om ons deze reactie schriftelijk te doen toekomen.

Een toekomstbestendige ontwikkeling van fase 2 van Oosterwold is voor alle partijen van belang. Waterschap Zuiderzeeland verleent hier graag zijn medewerking aan.

Hoogachtend,

het college van Dijkgraaf en Heemraden
van Waterschap Zuiderzeeland,

de secretaris-directeur, de dijkgraaf,

ing. W. Slob MSc.

ir. H.C. Klavers.

Een cc van deze brief is verzonden aan:

- Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Almere;
- Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zeewolde;
- De leden van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold.

De brief is tevens ter kennisname aangeboden aan de Algemene Vergadering van Waterschap Zuiderzeeland.